

تکریم «دکتر سید محسن میرباقری»

«ظهدل نشین»

آزاده حق روستا

«ظهدل نشین» عنوان نشستی است بی‌ریا، خودمانی و بدون طمطراق در سالن کنفرانس خبرگزاری قرآن جمهوری اسلامی ایران (ایکنا). عده‌ای از خانم‌ها و آقایان گرد هم آمده‌اند تا در تکریم معلم، استاد، همکار، راهنما و رفیق خویش نکته‌هایی را بگویند و نکته‌هایی را بشنوند. مراسم با تلاوت آیاتی از کلام خداوند آغاز می‌شود. مرتضی اوحدی، چند آیه از سوره مبارکه «فاطر» را تلاوت می‌کند. مدیر جلسه، زهرا اخوان مقدم، با اشاره به روایتی که می‌گوید انسان سه پدر دارد (پدری که او را تولید می‌کند (پدر خودش)، پدری که دخترش را به عقد او در می‌آورد (پدرزنش) و پدری که به او علم می‌آموزد (معلمش))، خودش را شاگرد استاد در دوره کارشناسی معرفی کرد و از تفسیر قرآن پدر معنوی‌اش گفت که همراه با شیرینی بیان و حاوی معارف عمیقی بود. استاد وی، دکتر سید محسن میرباقری است و ظهدل نشین، به پاس فعالیت‌های مستمر وی در حوزه معرفی و آموزش قرآن و معارف دینی شکل گرفته است. ما با نوشته‌های ایشان در فصل‌نامه «رشد آموزش قرآن و معارف دینی» و «آشنایی داریم».

دکتر سید محسن میرباقری را بشناسیم

نام: محسن. نام پدر: سید حسن. محل تولد: قم. سال تولد: ۱۳۲۶. دارای دیپلم ریاضی از دبیرستان حکمت قم. کارشناس رشته اقتصاد (دانشگاه تهران، ۱۳۵۲). کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث (دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۳). دارنده مدرک تخصصی رشته علوم قرآن و حدیث (دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۶).

ایشان در سال ۱۳۶۵ با شرکت در آزمون شورای عالی انقلاب فرهنگی که با هدف جذب هیئت علمی برای دانشگاه برگزار شد، در گرایش تفسیر و علوم قرآنی قبول شد. برخی از فعالیت‌های پژوهشی که به صورت کتاب درآمده‌اند، عبارت‌اند از:

- انما (این است و جز این نیست، ۱۳۷۸)
- جبر و اختیار یا سیمای مختار انسان در قرآن (۱۳۷۸).
- ظاهر و باطن قرآن (۱۳۸۶)
- به رنگ آسمان (بایسته‌های قرآن در خانواده (۱۳۸۷).
- به رنگ محبوب (۱۳۸۸).

برخی از آثار دیگر دکتر میرباقری عبارت‌اند از: قضا و قدر؛ امامت از منظر قرآن کریم؛ سبک زندگی اسلامی (با نگاهی به سوره حجرات، گلچین برنامه تلویزیونی یاد خدا از شبکه قرآن)؛ نسیمی از بهشت (گزیده سخنرانی‌ها با موضوع‌های اخلاق و تربیت، اذکار و دعاها توصیه شده، مسائل اعتقادی، سیره معصومان (ع) و پاسخ به شبهه‌ها)؛ تفسیر سوره ابراهیم؛ کتاب آموزشی درس معاد.

در ادامه این مراسم چند تن از حضار درباره دکتر محسن میرباقری طی گفتاری کوتاه چنین گفتند: **زهرا کاشانی** (همکار وی در دانشگاه): بنده استاد میرباقری را در ردیف استادان بزرگ قرار می‌دهم، زیرا کلام وی سبب جلب مخاطبان بسیاری می‌شود ایشان علم و عمل به قرآن را به هم آمیخته‌اند. منش نیکو و مناعت طبع وی سبب شده است که خداوند نورانیت قرآنی را به وی عطا کند.

مسعود وکیل: بنده شاگرد رسمی استاد میرباقری نبودم، ولی خدا را شاکرم که بهره من از محضر ایشان کمتر از شاگردان مستقیم وی نبود. دکتر میرباقری را میراث‌دار معارف و روش مرحوم استاد بهبودی می‌دانم که با پی گرفتن آنچه از آن استاد آموخته بودند، به دستاوردهای ارزشمندی رسیدند.

وکیل، دکتر میرباقری را مصداقی می‌داند که با «جرئت ویژه» قرآن را به‌عنوان «یگانه منبع رهایی‌بخش» در اوضاع و احوال کنونی جهان برگزیده است و آن را فصل الخطاب همه معارف الهی و بشری می‌داند.

مسعود تهرانی: بنده یکی از شاگردان رسمی استاد به حساب می‌آیم و دکتر میرباقری را از مصداق حدیث

پیامبر (ص) می‌دانم که فرمود: قرآن بیاموزید و به دیگران بیاموزانید، روش آموزشی ایشان، آموزش قرآن همراه با ابعاد تربیتی و اخلاقی بود. در خلال آموزش تنها به مباحث عبادی و احکام اکتفا نمی‌کرد، بلکه درباره مسائل جامعه نیز نظر می‌داد و در این زمینه اطلاعات روزآمد داشت.

گویا دکتر محسن میرباقری، آرزوی قلبی خویش را درباره فرزندش، **سید کاظم میرباقری** که در جمع حضور دارد، تحقق بیرونی بخشید. سید کاظم معمم است و در کسوت روحانی جوان خطاب به حضار می‌گوید: «ایشان حق پدري را به‌طور کامل درباره ما ادا کرد و محور سلوک ایشان جلیب‌رضای خداست. پدرم هیچ وقت به حق شخصی خود و خانواده‌اش اولویت نمی‌دهد. شاید به همین علت است که **آیت‌الله حق‌شناس** درباره پدرم گفت: ایشان خود را یکپارچه وقف خداوند کرده است.»

منصور پهلوان (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران) گفت: «من با دکتر میرباقری در دوره دانشجویی در سال ۱۳۴۷ در دانشکده اقتصاد تهران آشنا شدم. وی در همان زمان دل به فعالیت اسلامی سپرده بود.»

بعد به ذکر خاطره‌ای از دوره سربازی با ایشان پرداخت. وی در سربازی در مقابل تراشیدن ریش مقاومت کرد که چنین اقدامی در آن دوره بسیار دشوار بود. لذا ریش آقای میرباقری بی‌ریشه نیست. پهلوان کتاب «قضا و قدر و جبر و اختیار» را در حقیقت پایان‌نامه دوره کارشناسی وی دانست. همان‌طور که کتاب «ظاهر و باطن قرآن» نیز پایان‌نامه دوره دکترای وی به حساب می‌آید.

پهلوان در ادامه سخنان خویش به معرفی برخی از آثار دکتر میرباقری و تشریح زمینه‌های فعالیت ایشان در عرصه‌های آموزشی در مراکز آموزش عالی، و در سخنرانی، پژوهش و نوشتن کتاب پرداخت. وی یادآوری کرد: «بنده از ایشان دیانت و تقوا دیده‌ام. دکتر میرباقری در برابر برخی از تحولات جامعه و شبهه‌ها و مسائل سیاسی روز، راه اعتدال و دیانت را برگزیده و در برابر بسیاری از اختلافات شرعی عمل به احتیاط کرده است.»

تقدیرها

- سال ۱۳۸۳، محقق برگزیده قرآن در سومین همایش «تجلیل از پیش‌کسوتان قرآنی»؛
- سال ۱۳۸۳، دریافت تندیس افتخار از «سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران» در جایگاه پیش‌کسوت قرآنی؛
- رمضان ۱۳۸۵، برگزیده به‌عنوان محقق ممتاز قرآنی (خادم قرآن) در نمایشگاه قرآن که از ریاست جمهوری وقت، تندیس و لوح تقدیر دریافت کرد.
- ۱۳۸۳، برگزیده به‌عنوان مدرس نمونه دانشگاه شهید رجایی.

اکنون دکتر میرباقری، عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت معلم شهید رجایی است. وی مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالمجتبی (ع) را به‌عنوان مدیر مسئول اداره می‌کند. در

همین مؤسسه وی یک دوره تخصصی قرآن کریم را ضبط و نیز یک دوره ترجمه توضیحی قرآن کریم را در قالب صوتی آماده کرده است. در همین مؤسسه کار آموزشی نیز می‌کند. فعالیت‌های دکتر سید محسن میرباقری در سایت مؤسسه قابلیت دسترسی دارد.

در پایان نشست «ظهر دل‌نشین» با موضوع تکریم از استاد میرباقری، به وی هدایایی از جمله مجلدی از قرآن کریم و تابلوی نقاشی (ثبت برابر سندن) نیم تنه تقدیم شد.

سخنان استاد

دکتر میرباقری بعد از گفتار یارانش نکته‌هایی را یادآوری کرد. وی از ایکنای برای تشکیل چنین جلسه‌ای و نیز از حضار تشکر کرد و در زمینه فعالیت‌های قرآنی در سالیان پس از پیروزی انقلاب اسلامی گفت: «به‌نظرم هنوز جای فعالیت مربوط به اندیشه‌یابی از قرآن خالی است. جامعه ما با چالش‌های فکری اساسی و مهمی مواجه است، ولی در این وضعیت نیز متأسفانه بر نوعی عمل‌گرایی تأکید می‌شود و می‌گویند: مهم است شما آدم خوبی باشید. این نگرش را، مقابل نگرش قرآنی می‌دانم، چون قرآن کریم (کتاب‌الله) همواره ایمان را بر عمل مقدم داشته است. پس **عمل خوب** لازم است، ولی اگر **عمل صالح** نباشد، انسان نمی‌تواند به فلاح برسد.»

استاد میرباقری با اشاره کوتاه به غلبه اندیشه انسان‌گرایانه (اومانیستی) محض در غرب و اینکه در چنین اندیشه‌ای خداوند جایی ندارد و آزادی موردنظر و عمل در غرب، آزادی از خداست، لذا هم‌جنس‌گرایی به‌عنوان نمادی از آزادی انسان معرفی و تبلیغ می‌شود، و چنین تفکری به محیط ما هم سرایت کرده است، افزود: «به این دلیل ما وظیفه داریم در نوع موضع‌گیری خداوند در قرآن کریم در حوزه مباحث فکری تأمل کنیم. ما باید بتوانیم، برای نجات جامعه و نسل جوان اندیشه قرآنی را در این نسل نهادینه کنیم.»